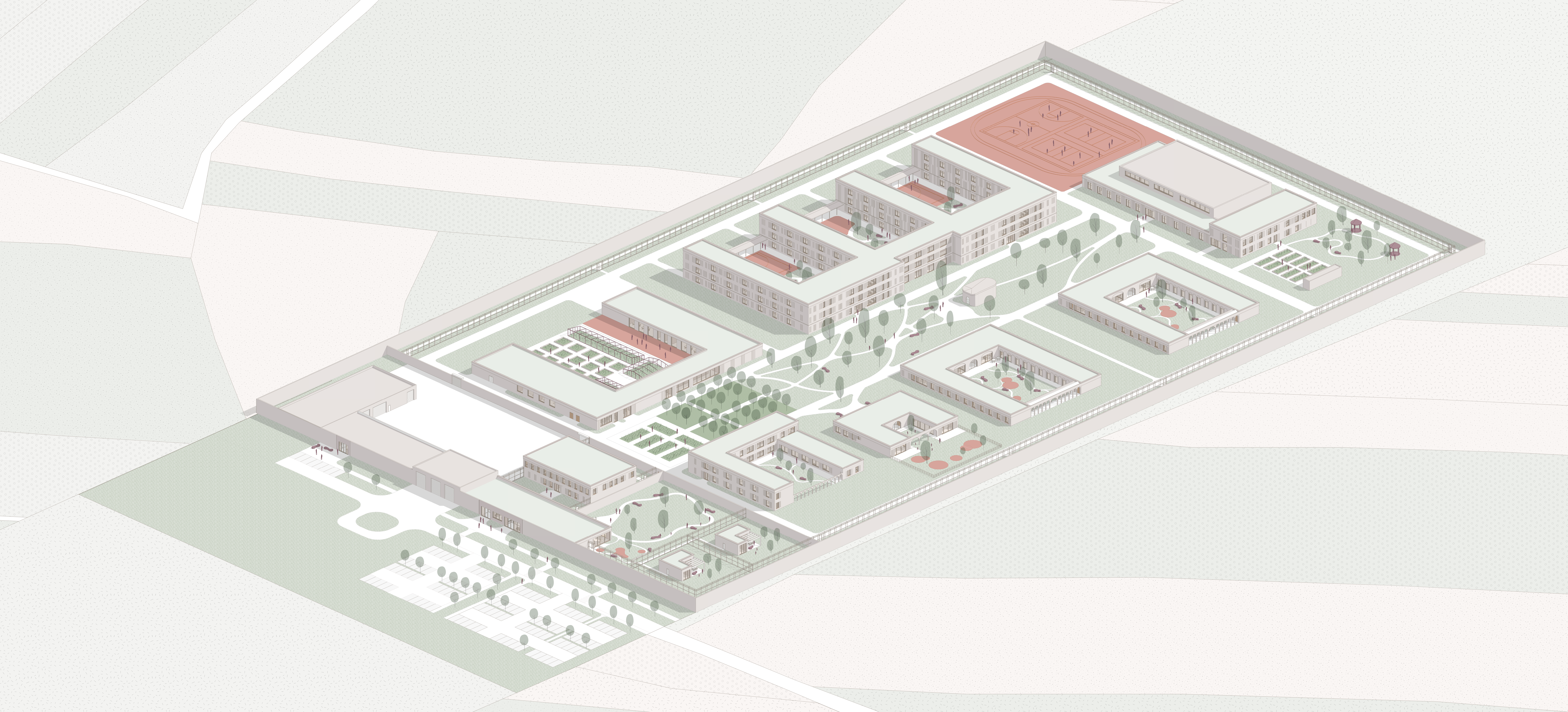

ŽENSKÁ VĚZNICE TÁBOR

NÍZKÝ STUPEŇ ZABEZPEČENÍ

ženy, matky s dětmi

Návrh věznice pro ženy a matky s malými dětmi hledá etickou rovnováhu mezi trestem, ochranou společnosti a lidskou důstojností. Nejde o změkčení spravedlnosti, ale o přehodnocení jejích forem, jak má vypadat výkon trestu, aby nenarušil to, co je ještě možné zachovat. Aby i v omezených podmínkách zůstalo místo pro vztahy, naději a budoucnost.

Cílem bylo navrhnout prostředí, které je bezpečné a funkční, ale především důstojné a uzdravující. Zaměřil jsem se na skupinu, která ve vězeňském systému často stojí stranou. Má své specifické potřeby, rozdílné životní role, odlišný způsob prožívání trestu a motivaci k návratu do společnosti. V návrhu hledám rovnováhu mezi nutnou ostrahou a otevřeností, mezi kontrolou a důvěrou. Zajímalo mě, jak vytvořit prostředí, které není zbytečně represivní a přitom respektuje daný režim.

urbanismus

Jde o lokalitu bývalého vojenského letiště Všechov u Tábora. Rozsáhlý areál se nachází pět kilometrů severně od centra města Tábor. Hlavním důvodem výběru této lokality byla její specifická kombinace: je opuštěná, nevyužívaná, má jasně vymezené hranice a nachází se ve vlastnictví státu a konkrétně ve správě Vězeňské služby ČR. Výhodu lokality spatřuji také v její relativní izolovanosti, nachází se mimo hlavní obytné zóny, ale zároveň v dojezdové vzdálenosti od většího města s potřebnou infrastrukturou. Důležitým aspektem je i to, že areál není zatížen památkovou ochranou nebo přírodním limitem. Významnou roli v posílení potenciálu této lokality sehrává i plánovaný obchvat poblíž bývalého letiště.

Zamýšlel jsem se také nad tím, jakým způsobem lze skrze architekturu ovlivnit vnímání podobných zařízení veřejností. Věznice jsou často vnímány jako uzavřené, neviditelné a stigmatizující objekty na okraji společnosti ať už fyzicky, nebo symbolicky. Proto součástí návrhu je například i veřejně přístupný obchod umístěný při okraji věznice, který slouží jako přirozené kontaktní místo mezi věznicí a společností. V tomto prostoru je možné zakoupit výrobky a produkty, které vznikají v rámci pracovních a vzdělávacích aktivit vězňů. Takto se otevírá možnost nahlížet na věznicí jinak, jako na součást komunity, která není jen 'za zdí', ale která může svému okolí aktivně něco nabízet.

koncept

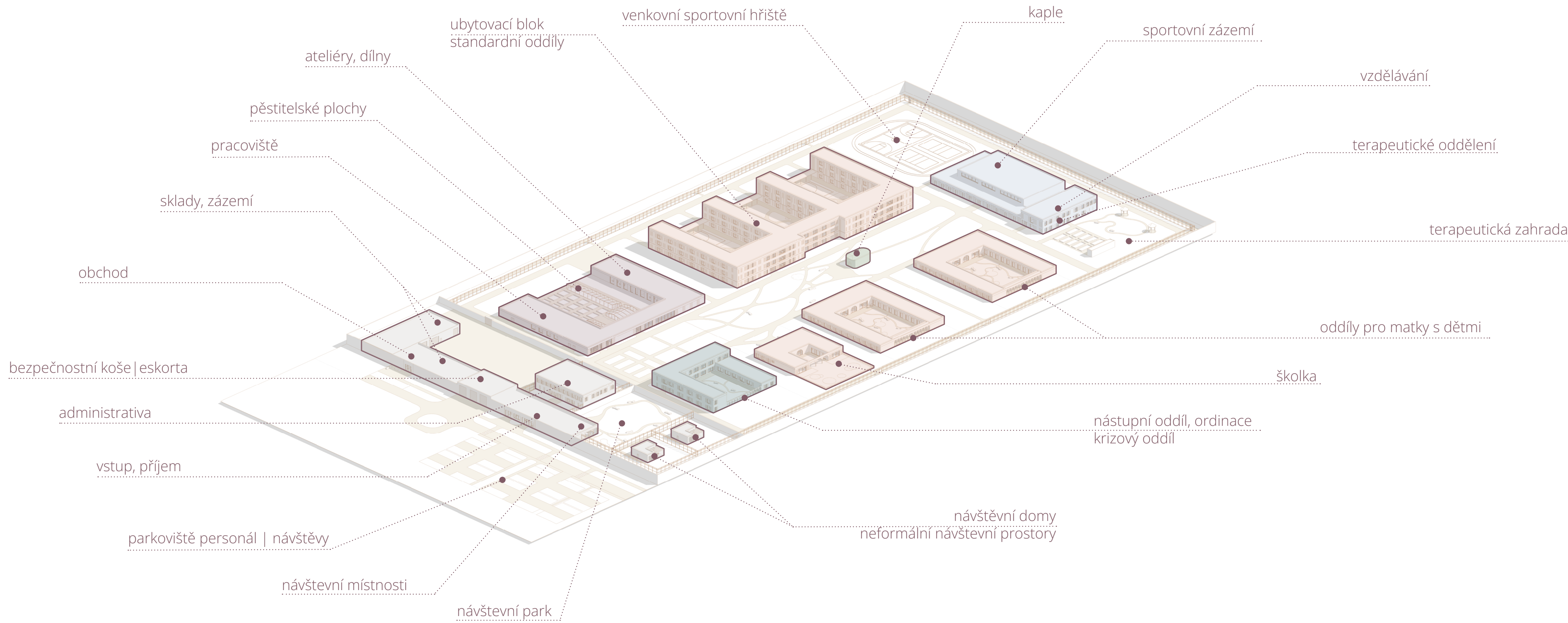
Z hlediska konceptu mě zajímala právě možnost navrhnout zařízení, které není represivní, ale respektuje důstojnost člověka a zároveň reaguje na potřebu společnosti po účinné resocializaci. Koncept je založen i na pohybu vězně, který vnímám jako součást terapie a cesty za nápravou. A proto konceptní rozhodnutí návrhu vychází z pavilonové typologie, kterou jsem zvolil s ohledem na provozní logiku zařízení, ale i s cílem vytvořit prostor, který podporuje kontakt odsouzených s okolním prostředím a umožňuje pohyb mezi jednotlivými pavilony. Věznice je koncipována jako soubor menších, účelově definovaných budov rozprostřených v areálu, mezi nimiž se vězni v průběhu dne přirozeně pohybují. Pohyb mezi pavilony nevnímám jako pouhý přesun z místa A do místa B, ale jako důležitý moment dne každého vězně, jako příležitost vystoupit z interiéru, nadechnout se, vnímat denní dobu, počasí, světlo. Vnímat čas a jak se prostředí kolem nich postupně mění. Právě tyto drobné každodenní podněty jsou podle mého názoru velmi důležité pro zachování psychické rovnováhy a celkový proces resocializace.

kapacita

Kapacita mezi 200-300 vězni byla vybrána záměrně, z odborných konzultací vyšlo najevo, že při kapacitě do přibližně 250 vězňů si odborný personál (vychovatelé, terapeuti, dozorce) dokáží jednotlivé osoby zapamatovat, sledovat jejich vývoj a reagovat na jejich potřeby individuálně. Tento osobní přístup pak výrazně zvyšuje šanci na úspěšnou nápravu a snižuje míru napětí nebo anonymizace, která často vzniká ve větších zařízeních.

standardní oddíl		specializovaný oddíl pro matky s dětmi	
počet vězňů:	180 os.	počet vězňů:	32 os.
počet komunit:	12	počet komunit:	4
komunity:	po 15 os.	komunity:	po 8 os.
cely:	1-2 os.	ložnice:	1 os. + dítě

Vězení není svět někoho jiného. I člověk, který si myslí, že se ho nikdy týkat nebude, se v něm může ocitnout.

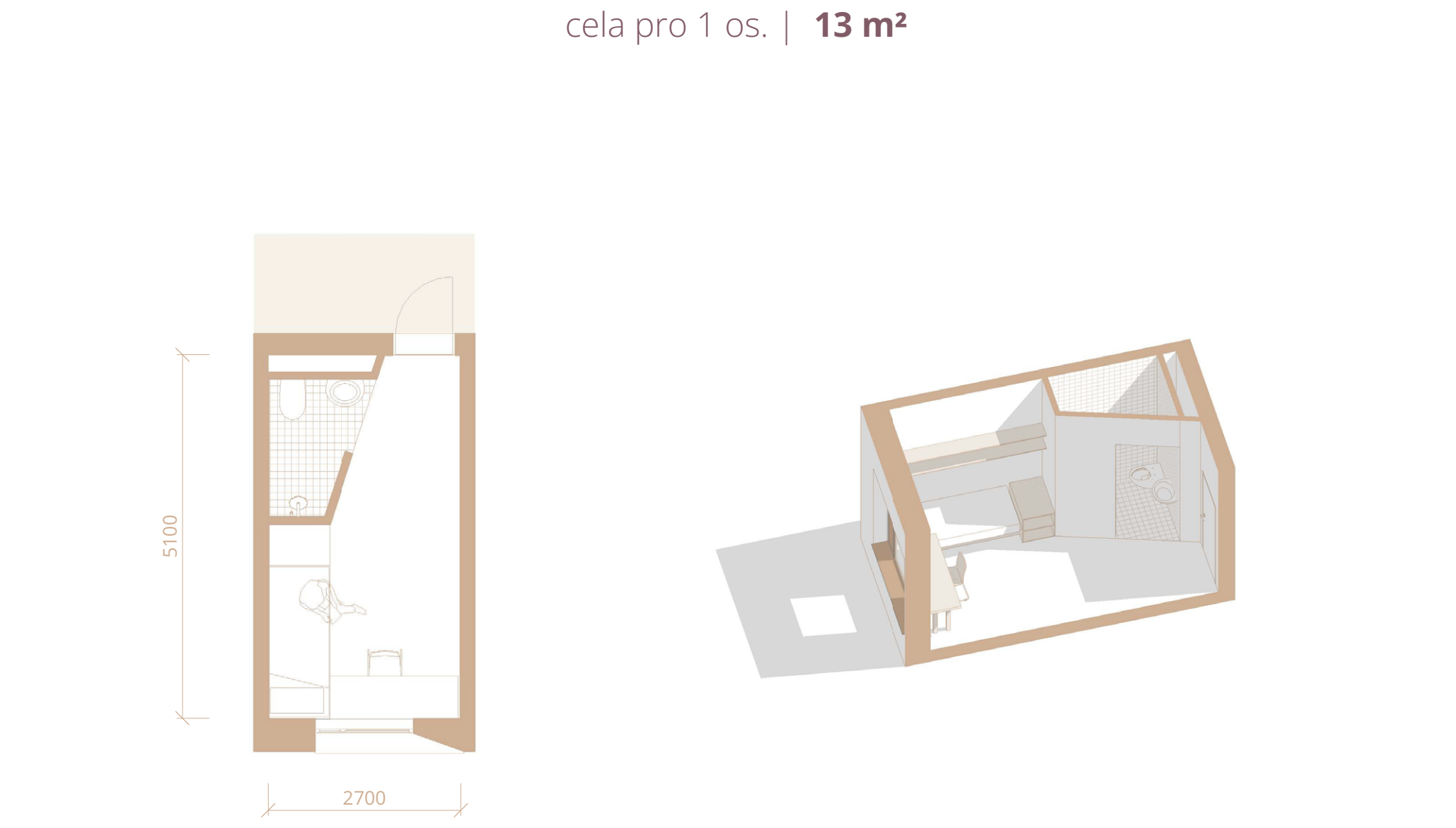

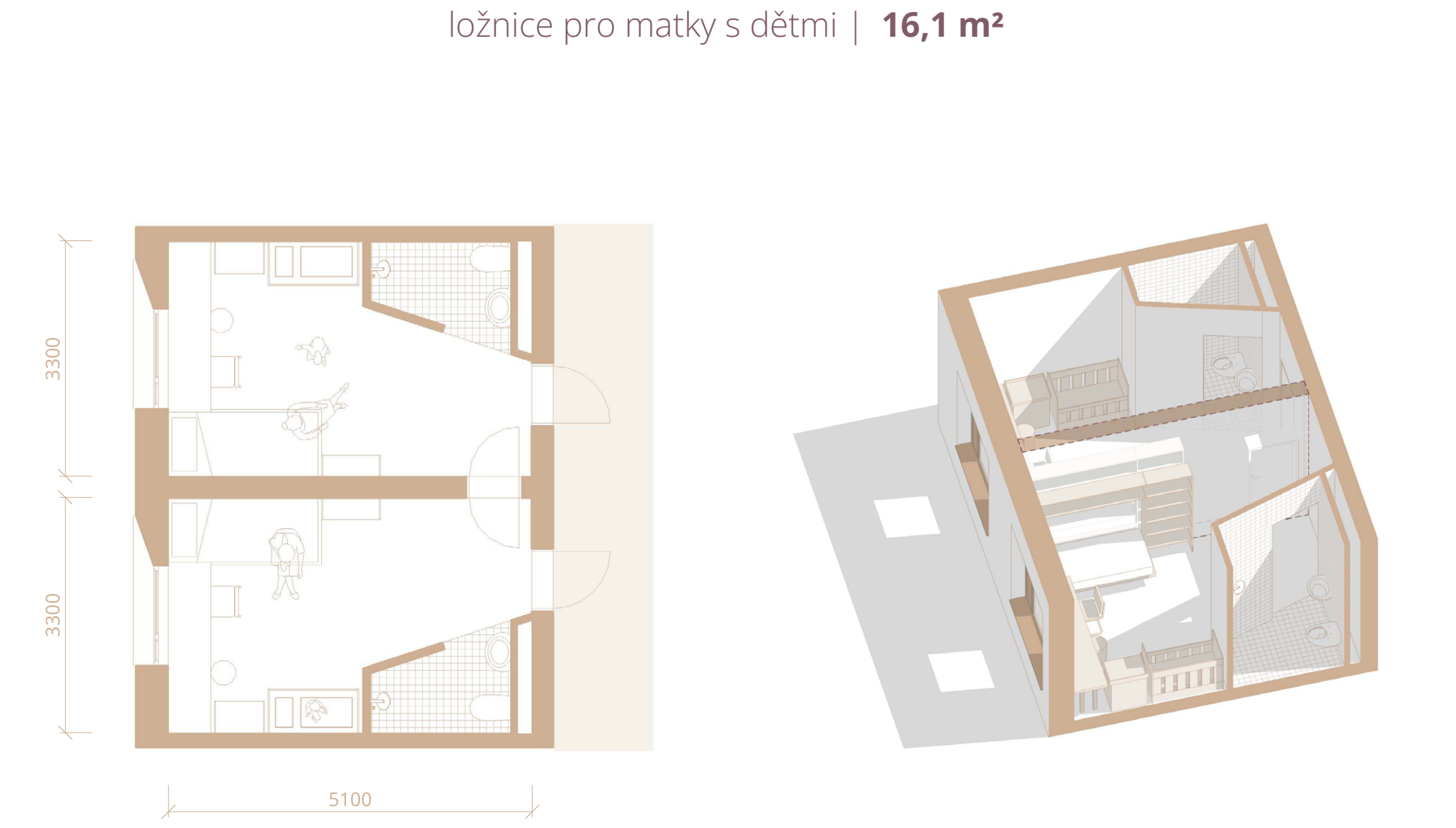
cela pro 1 os. | 13 m²

ložnice pro matky s dětmi | 16,1 m²

Standardní cely jsou určeny pro jednu nebo dvě osoby. Každý vězeň má k dispozici samostatnou postel s integrovanými policemi v čele lůžka a úložným prostorem po straně postele, pak vlastní pracovní stůl a židli. Většina vybavení je pevně kotvené. Každá cela je dále vybavena vlastním hygienickým zázemím, které zahrnuje sprchový kout, malé umyvadlo a závěsné WC.

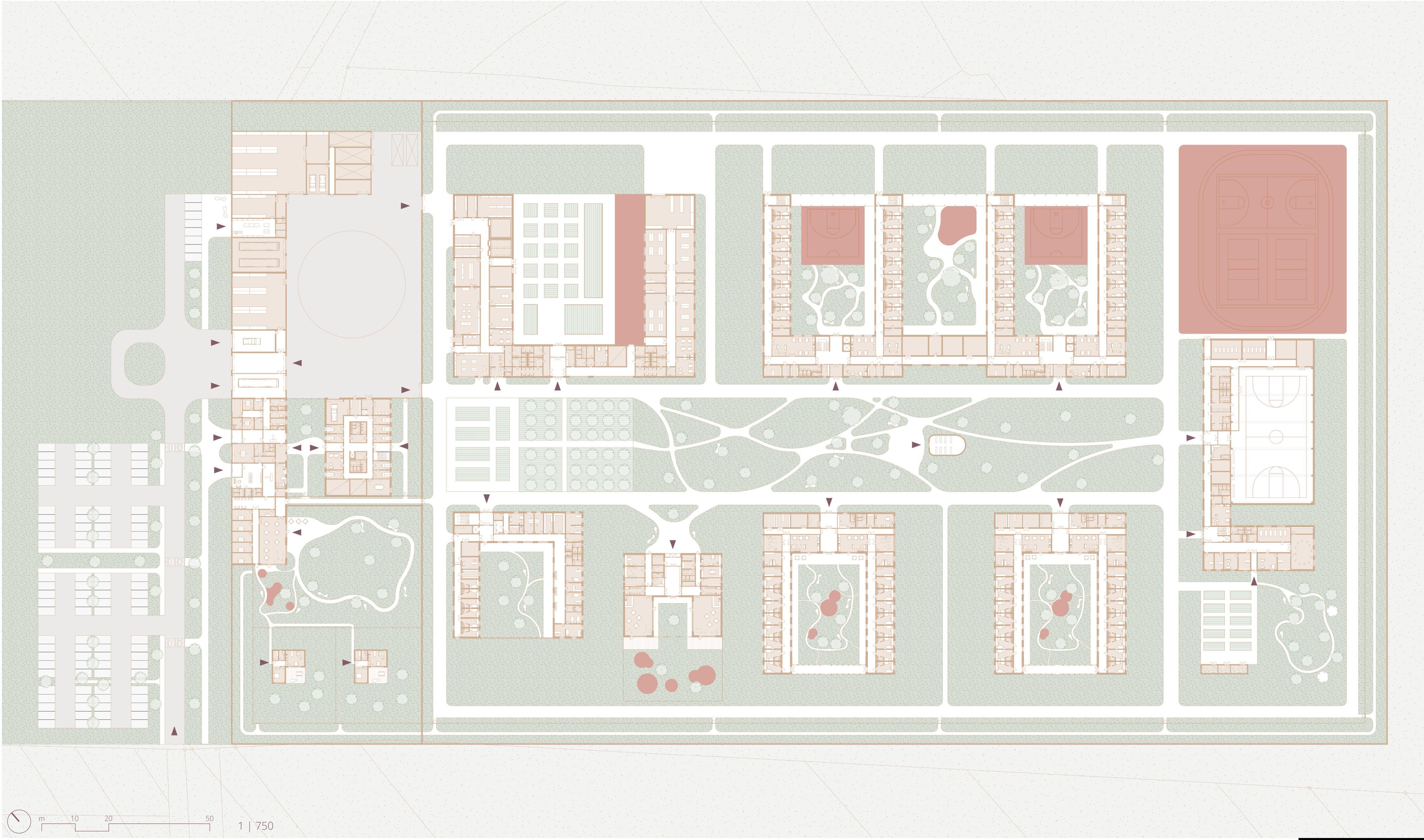
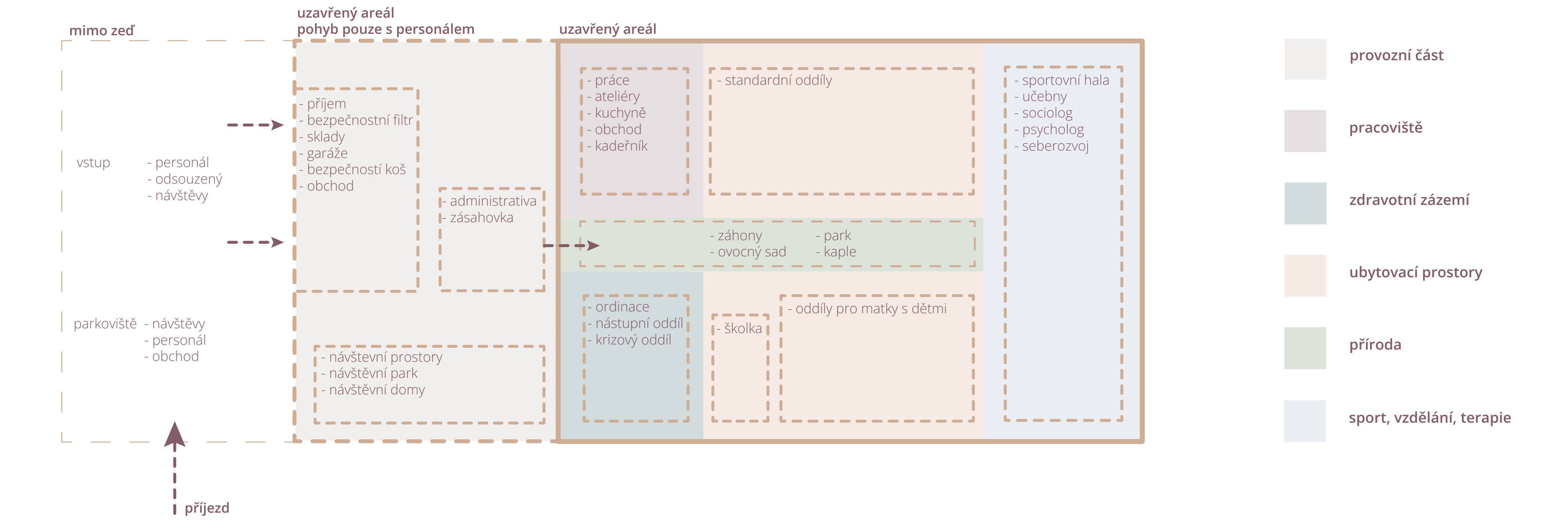
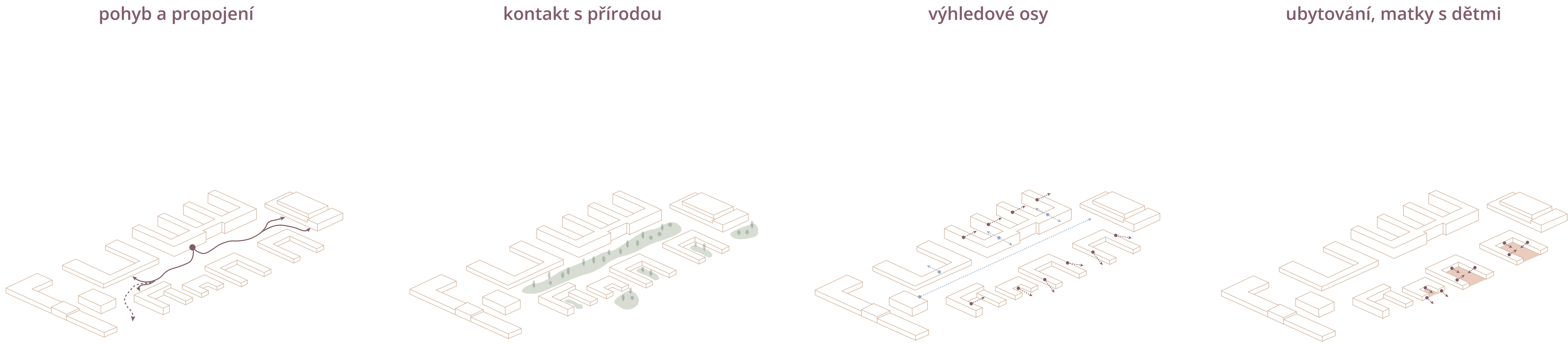
Ložnice (cely pro matky s dětmi) jsou navrženy s důrazem na větší prostorové nároky a vybavení přizpůsobené dětem. Každá cela obsahuje postel pro matku, doplněnou o police, dětskou postýlku, přebalovací pult s úložným prostorem, samostatnou otevřenou skříň, která slouží jak pro osobní věci matky, tak i pro věci dítěte a hračky, vlastní sociální zázemí. Každý oddíl má k dispozici i jednu velkou společnou koupelnu. Některé ložnice jsou vybaveny uzamykatelnými dveřmi, které jej propojují mezi sebou.

diplomová práce

ženská věznice Tábor

Bc. Vojtěch Miškovský

ateliér Tesař | Barla

FA ČVUT LS 2025